

27. FEB. 1924

CIMBORA

JÓ GYERMEKEK KÉPES HETILAPJA.

Felkészítő: BENEDEK ELEK

Angyaljárás után.

Kácsony ünnep, te legszebb ünnep,
 Nagyok s gyermekek együtt ülnek,
 M' kűnn hull a hó!
 Szó karácsony, kedves karácsony,
 Erhe, meleg árad a rácson –
 S esél nagyapó!

A szél.

Irta: MONOKY SÁNDOR.

*A mélyen alvó természet felett
Átsuhant, mint egy édes üzenet;
Megcsókolgatta az erdőt, mezőt,
Föllebbentette a nagy szemfedőt.
Miket a Halál karja tartott fogva,
Életet lehelt a dermedt tagokba
És megjött a Tavasz.*

*Később a rétek, vetések felett
Összegyűjtötte a fellegeket,
Majd a munkást a déli nap hevén
Megcirógatta lágyan, könnyvedén;
Kihajló ágon rengette a fészket,
Nyomán a vetés ringó tengerré lett
És megérkezett a Nyár.*

*A nagy természet gazdag asztalán
Szorgoskodott az ember, valahány,
Betakarított gyümölcsöt, magot,
Mit Isten neki bőkezűen adott.
Sárguló lombok közt, letarlott tájon
Búcsúzódalát elzokogta fájón
S beköszöntött az Ősz.*

*Élettelen lett az egész határ,
Pilláit a nap összehúzta már.
A szél — mint egy nagy temető felett,
Összegyűjté a hófellegeket,
Bús szemfedőül havat szórt a földre,
Mintha elválna tőle mindörökre
És ránk borult a Tél.*

Sugárka és Csöppike.

(Két tündérgyerek története.)

— Elmeséli: Szondy György. —

Kiesett a dolog, hogy Csöppikét nem hagyta el a hű fekete hangyák, amikor összeomlott a város és betört az árvíz. Főlemelték móhaagyáról, vitték, vitték titkos rejtékutakon két nap, két éjszaka a föld alatt. Akkor azt hitték, elég messze menekültek az aranynyilasoktól. Kijöttek a föld színére, mert ájuldozott, haldoklott már szinte szegény tündérke.

Alig tették ki lábukat a rejtékutból, rajtuk ütött egy kis aranynyilas. Ajzotta már az ijjat, hogy halálra sebezze az alvó Csöppikét. De mikor rápillantott édes arcára, kiesett kezéből a gyilkos szerszám.

— Óh, de gyönyörű! Óh, de édes! — suttogta meghiúsult és halkán, lábujjhegyen lépkedett közelebb, hogy fel ne riassza.

— Óh, könyörülj rajta! Ne öld meg! Engedd, hadd menekülhessünk vele, ugyanis meghal szegény nemsokára! — könyörögtek a hangyák.

— Meghal? — szólt hangosan az aranynyilas. Azt már nem engedem! Ki akarja bántani?

— A nyil, a lábában van a nyil! — mutatták a hangyák.

— Hisz' ez éppen az én nyilam! Óh, ha tudtam volna, milyen szép vagy, dehogy bántottalak volna! No, de ezen könnyű segíteni!

Egy, kettő! már kihúzta az izzó aranynyilat a tündérke lábából. Csöppike fel sem ébredt reá, csak a mosolygása lett még gyönyörűbb!

Boldogan indultak vele a hangyák, hogy meneküljenek újra a föld alá.

— Ohó! — szólt a kis aranynyilas. —

Nem oda Buda! Hozzátok csak a kicsikét az apám elé:

— Ki az apád, tündérke?

— Kánikula herceg!

Hej, majd elejtették a hangyák Csöppikét ijedtükben. Ugyancsak kopogtak az aranynyilas fején.

— Hát mégsem irgalmazol?

— Hát megöletsz mindnyájunkat?

Nevetett Kánikula herceg fia.

Soh'se féljete, haja szála sem görbül meg Csöppikének, tinéktek sem lépked senki a csizmáitokra! Elintézek én mindent.

Mit volt mit tenni, elindultak az aranynyilas után. Mentek, mendégéltek, míg elérkeztek Kánikula herceg sárga sátra elé. Hervadt levelekből szőtték-fonták sátorvásznát, forgószelek őrizték a bejáratát. Reszketett a két kis hangya, amikor a herceg elé léptek.

De a kis aranynyilas ölébe ugrott a zord tündérnek, megrángatta hosszu, rőt szakállát.

— Hallod-e, apám, elfogtam az egyik tavasz tündért.

— El-e? — csodálkozott a herceg. — No, hadd veszem fejét rögvest, hoci a kardomat!

— De bizony ahoz hozzá nem nyul! — kiáltott a fiú. — Az az enyém, nem is adom oda senki másnak!

— Hej, kétfelé törülte a bajszát Kánikula herceg, nézett nagy mordan legislegkedvesebb fiára, aztán megdördült a hangja:

— Szedte-vette, garasos komédia, lancshordta hõhullám, hát ki az ur a háznái?

Felriadt Csöppike a nagy handa-bandán, kinyitotta két nefelejtsszemét, uram fia, megjuhászott Kánikula herceg a abban a minútá-

ban. Ej, be csecsebecse baba, ej, be drága kis poronty! — dörmögte csendesen a szakállába.

Hát még amikor siróra görbült Csöppike szája. Hullt a harmat szemeiből, úgy könnyögött kegyelemért.

Félrefordult Kánikula herceg, törülgette könnyes szemeit.

— Adta-kapta barackfája, hát rablógyilkos vagyok én? Lāncos-lobogós pipaszár, azt mondom, elhallgassatok a sirással, mert baj lesz!

De akkor már nevetett az ábrázata, ölbe kapta a fiát, ölbe Csöppikét, úgy ölelte, csókoltá őket. Még a hangyákat is megsimogatta, jóltartotta mézharmattal, úgy bocsátotta útra.

— Így volt ez, édes Anyácskám! — simult oda Május hercegnőhöz Csöppike, mikor hármacskán elmondották kalandjaikat.

— Így bizony, kedves hercegnő! — perderte bajszát Kánikula herceg.

Május hercegnő kezét nyujtott neki:

— Köszönöm is a kigyelmed nagy jóakarátját. Köszönöm a gyermekemet.

Sokáig kezében tartotta Kánikula herceg a hercegnő parányi kezét.

— Ne köszönje még, ne köszönje még, hercegnő, — szólalt meg végre. Megmentettem, megőriztem Csöppikét, de volna ám érte egy nagy kéresem is.

— Csak ki vele bátran! Kérjen akármit, teljesitem! — mosolygott Május hercegnő.

— Nagy dolog lesz ám az! — kacintott ravaszul a herceg.

— Nem hánom én, ha az életemet kéri, azt is szívesen adom.

— Több ez annál is: hagyja itt nekem a lányát!

Elsápadt Május hercegnő, remegett az ajka,

— Tréfál kigyelmed! Ugyan mit csinálna véle?

— Nem tréfálok biz' én, kedves szép hercegnőm! Ugy megszerették ezek egymást, hogy szívük szakadna, ha elválnának! Hadd legyenek egymáséi holtomiglan-holtodiglan.

— Óh, bolondos herceg, mi nem jut eszébe, — csilingelt Május hercegnő édes kacagása. — Hiszen gyerekek még mindaketten, hogy gondolhat lakodalomra?

— Nem is kell annak holnap lenni! — vitázott nagy komolyan a herceg. — Ráérünk még, tudom én azt. De addig is: hadd legyen itt nálam! Ugy szeretem, mintha a magamé volna. Hadd szelidítsen, hadd üdítsen! Nemcsak engem! erdőt, mezőt felfrissít minden, minden reggel. Lábnyomát is áldani szokták.

Rázta fejét Május hercegnő gondolkozva. Ki tudja, meddig gondolkozik, mire lyukad ki, ha nyakába nem borul Csöppike sirva:

— Hadd maradhassak, édes egy anyácskám: Elborult az arca Május hercegnőnek, de

csak egy pillanatra. Megölelte, megcsókoltá kicsi lányát, aztán így szólt szomorúan:

— Itt hagyhatlak, kisleányom, de akkor nem láthatjuk egymást többé. Soha, soha. Akarod ezt?

— Nem, nem, akkor nem maradok, meghalok inkább!

Ott vitáztak, tanakodtak jó sokáig: mit tegyenek.

Azt mondta végtére Kánikula herceg:

— Száz szónak is egy a vége, itt csak egyféleképpen lehet segíteni. Fölmegyünk mindnyájan Jézuska elé, megkérjük, engedje meg, hogy Május hercegnő minden évben eljöhessen egy pár napra meglátogatni a lányát. Jó lesz-e így?

Felpakkoltak menten a pillangóbatárra, indultak az égbe.

Hiszitek, nem hiszitek: teljesítette Jézuska kérésüket.

— Minden évben visszajöhetsz szép hercegnő! Mikor vége fclé jár a nyár uralma, de még nem érkezett meg az ősz, ez a pár nap a tied lehet újra!

Hálatelt szívvel indultak volna vissza de akkor Sugárka borult oda Jézuska trónu sához.

— Édes kis Jézuskám, — esengett — hallgasd meg a kérésemet, Én miattam meghalt egy kis gyík, elpusztult sok-sok ezer hangya. Támazd fel őket, hadd éljék le békében életüket.

Szeretettel nézett Jézuska a kis tündérre.

— Áldott szived van, kis Sugárkám. Legyen a te kéréseid szerint! Menj és keresd meg gyíkcokkádat, hangyáidat.

Mit gondoltok, voltak-e boldogabb tündérek Május hercegnő gyermekeinél?

Repült, suhant, nyilalt a pillangóbatár a földre. Egyenesen Feketeváros felé. Hát, alig huppannak ki belőle, csak borul Sugárka nyakába Gyík urfi, csókogatja Csöppikét az öreg főparancsnok, tolong a tömérdek feltámadt hangya, feketék, vörösek nagy örömmel, öszeölelkezve.

No, csaptak ott olyan lakomát, hogy hethét országra szólott! Eljött Vörösfészek minden pereputtya, megkötötték a holtig tartó barátságot a feketékkel, Vasfogu együtt rugta a port a fekete főparancsnokkal. Még a kövér fódajka is táncra perdült Vöröscombbal, csak úgy perdült Vöröscombbal, csak úgy repült belé a kontya.

Ott volt Gyík urfi egész rokonsága, az aranyvilas hadsereg és vigadtak, ettek-ittak hét nap hét éjszaka egyfolytában.

Akkor elbucsuzott Május hercegnő Sugárkával. Sorba csókolták a vendégeket, sirva ölelte át Csöppikét. Aztán felültek a hintóba és a tizenkét pillangó szempillantás alatt eltűnt a ragyogó levegőben, repültek, szálltak messze dél felé...

— — — — Csöppike azonban ott maradt Kánikula herceg udvarában. Minden alkonyatkor, minden hajnalban végig száll pillangó-fogata erdön-mezőn. Mentől kegyetlenebbül sa nyargatják a vidéket az aranyos-nyilasok, annál sűrűbben hull a könnye. Fű, fa, virág fel-
 üdül tőle. Lépte nyomát is áldja mindenki.

Május hercegnő pedig azóta is visszatér minden esztendőben. Mikor már garmadába

gyül a bokrok alján az avar, mikor Augusztus pirostra-sárgára csókolja a gyümölcskert fáit egy szép reggelen csak megsápad a nyári nap ragyogása, bágyadtan mosolyog az égbolt, enyhe szellő sóhajtozik a fák között és az akácok ágain újra nyitnak a hófehér, illatos akácfürtök . . . Ezek a napok Május hercegnő napjai . . .

VÉGE.

Beszámoló a nyári vakációról.

— Tizenharmadik közlemény. —

Édes Nagyapó!

Már nagyon rég nem írtam és most a nyári vakációmról szeretnék beszámolni. Bizonyára nem leszek terhére Nagyapónak.

Az értesítő kiosztása után egy hétfőig csak ugyan vakációm volt, mert egy diák-kirándulásra vettem részt, a hegyek között fekvő gyönyörű Borszék fürdőre. Le se tudnám írni, milyen gyönyörű vidéken haladtunk el az autóval, 1000—1500 m. magasságban a szerpentin utakon fölfelé. Egyszer, amikor lefelé kezdtünk haladni egyre fokozódó sebességgel, a vezető tanárunk ezeket mondta: »Ha most elszakad a fék, örökre elvesztünk«. E szavak hallatára végigtutott a hideg a hátunkon és fölhagytunk az előbbi énekkel, míg végre 3 órai autózás után megérkeztünk Borszékre. Mihelyt megérkeztünk, rögtön lepihentünk, mert borzasztó fáradtak voltunk. De felrisszultunk, amikor megkóstoltuk a borszéki egészséges ásványvizet.

Délután egyik ottani tanár vezetésével megnéztük a fürdőket, melyeket nagy érdeklődéssel figyeltünk meg. Ezután az erdőbe, a hegyek közé vonultunk, ahol egy sziklára egy »Madonna« fejt volt festve. Ezzel szemben egy másik szikla volt, melyre ezer, meg ezer név volt írva és mi sem letünk volna diákok, ha ötperc múlva ott nem lett volna a mi nevünk is.

Tovább menve találtunk egy alig 1—1 és fél méter széles és 100—150 m. magas szakadékot, melynek végében egy óriási barlang nyílása tátongott, melynek »Pokol torka« a neve. Innen elmentünk a »Medve« barlanghoz, melyben jeget találtunk.

E gyönyörű látványok után visszafordultunk és azon az éjszakán ott aludtunk, de már másnap reggel ismét 3 órai fárasztás után megérkeztünk Maroshévízre, ahonnan — egy jó fürdés után — aznap éjjel indultunk el és reggelre otthon voltunk Marosvásárhelyen. El sem tudtam Édesanyáméknak beszélni, hogy mennyi szépet láttam.

Azon a héten még vakációm volt, de már hétfőn beállítottam munkába, mert Édesapám azt mondta: »fiam, gondoskodjál ruháidról és a tandijról!« E szavak szívembe hatoltak és dol-

goztam egész vakáción át, de örültem neki, mert most is elmondhatom, hogy saját pénzem-ből vett ruháiban járok és saját keresetemből fedezem a tandiját is.

Egy fáradtságos munkanap után, amikor hazafelé mentem, találkoztam egyik kedves tanárommal, aki megdicsért a munkáért, ami nagyon jól esett nekem.

És ezen az estén sokkal nagyobb érzéssel mondtam el a »Mi Atyánkat«.

Kezét csókolja szerető unokája:
 (Marosvásárhely)

Simó Béla
 Ref. Koll. IV. g. o. tan.

Kedves Nagyapó!

Én is beszámolót írok: Junius végén lementünk Szóvátára. Délelőtt fűrdtünk, délután sétáltunk. Néha a remetéhez mentünk, aki nekem nagybátyám, Pesten volt tanár. Megsüketült és Szóvátára ment. Térképet rajzolt, ezért egy kis földet kapott, ahol házat épített. Egy reggel autó túlkölésre ébredtem. A villának a gazdája jött, Bethlen Adám, Bonyháról. A Tóban találkoztunk és megkértem, hogy vigyen magával. Délben fél 12 órakor indultunk autóval, Felsőszófalvára. Ott szekérre ülve értünk nagynehezen a Káló dombjára, ahol a gróf ökörcsordáit nézte meg. Fél 7 órakor Sófálván voltunk. Megvacsoráztunk és a gróf még az este tovább ment. Két hét múlva rákászni mentünk Szakadát nevű folyóba. Igazán nagyszerű volt. Bagrácsban főzött gulyást ebédtünk és aztán aludtunk. Egyszer csak el kezd esni az eső. Kénytelenek voltunk vonatra szállni és úgy menni Szóvátára. Másnap hazautaztunk Nagyváradra.

Adjon Isten jó reggelt, édes Nagyapóka!

(Nagyvárad.)

Táray Barna.

Kedves Elek Nagyapó!

Buziási és temesvári utamról küldöm beszámolómat, ha nem késtem el, de akkor sem nagy baj: nagyapónak ígéretemet beváltottam.

Egy vasárnapi reggel érkeztem bátyámmal Buziásra. Mindjárt aznap délután voltunk a parkban és hallgattuk a katonazenét. A park nagyon szép és sokan tartózkodnak benne. Láttuk a vasas fürdőt, ahol sokan fürdenek. A savanyu-

víz forrást is látuk és ittam a vízből, Ugy pe-
zseg, mint a szódavíz Buziáson a malombalak-
tunk nagynénémnél. Sokszor néztem, hogyan
őrlik a búzát. Egy nagy, négyszögű ládaformába
öntik a búzát és a gépen keresztül, ha kijön,
négy külön csatornán enyszerre jön a nullás,
kenyérliszt, dara és a korpa. A gépházat is meg-
néztem. Nagy gépek dolgoznak ott. 8 napig vol-
tam Buziáson, onnan július 27-én utaztam Béla
bátyámmal, aki most a kereskedelmi első osz-
tályába jár, Temesvárra. Nagyon csunya idő
volt, míg ott voltunk. Bátyámat ez nem bán-
totta, mentek csolnakázni és bent a városban
is mindenfelé járt unokabátyámmal. Engem nem
vittek, csak unokanővéreimmel voltam kétszer a
Belvárosban Boncescumál. Azelőtt ott volt a
Dioráma, ahol ma Boncescu nyári terassza van,
a Scudier park bejáratánál. Augusztus 4 én dél-
után fél 4 órakor voltunk Orsován. A szünidő
többi részét itthon töltöttem. Kedves Nagyapót
üdvözlöm és kezeit csókolom, unokája:

(Orsova.)

Borbély Irénke.

Szeretett Elek Nagyapó!

Ime, én is leirom, hogy mivel foglalkoztam
a nyáron, mások példájára.

A nyáron javarészt a mezőn dolgoztam.
A jó nyári napok voltak, az izzadság csorgott
az arcomról, tikkasztó hőség perzselte a pusztát s a
munkás testét két kezét. Mily jó, hogy néha
gyors szellő enyhíti a forróságot!

A nap, midőn felkelt, már munkában ta-
lálta a munkásokat, míg feljebb feljebb emelke-
dik, mind fokozottabb erővel melegít hő sugá-
rával, felszárítja a harmatot s melegségét
árasztja a mindenségbe. A dél órái érik el a
melegség tetőfokát, amikor a munkásnép ebéd-
után kevés időre leül, — ha található — lom-
bos fa árnyékába. A melegségben is dolgoztam
a mezőn, bár a verejték látszott arcomon. Las-
sanként enyhül a levegő s midőn az est közel-
gett, már kellemes idő biztatott. A Nap elhagy
bennünket, ránk borul az éj s mi a jó levegőben
térünk otthonunk felé. A csillagok felünedez-
nek s legelső közöttük a fényes Mars. Elnyug-
szik minden, nyugodni mennek a munkások,
kipihenni fáradalmaikat.

A nyári zivatar is eljött néha, mert száraz
volt a nyár, de többször vízesen tértem haza.
Dörgött, villámlott, viharral jelezte a zivatar
közeledtét. Előjönnek előbb a zivatar előrsei,
melyek viharral jelezte a zivatar közeledtét. Elő-
jönnek előbb a zivatar előrsei, mely viharral,
széllel esővel köszönt be. Csakhamar eljön
a zivatar, esik, mintha öntenék. Mikor elmulik,
gyorsan a szivárvány tűnik fel az égboltozaton,
biztató reménységével.

A szénázásban résztvettem. A széna forga-
tásában, gyűjtésében, rudasba rakásába, szekérré-
hányásában, az ólpadon elrakásában, széna
gereblyélésben én mindig résztvettem. E mun-
kákat megelőzi a kaszás, aki lekaszálja a zöld

fűvet rendekbe, a nap megszáritja, közben meg-
forgátják. A rudasokat összehordják s ott sze-
kérré rakják. Haza hozva a szekérről vagy az
ólpadra, vagy az aborába, vagy boglyába rak-
ják. A szénaszárítás ellensége az eső, mely
gyakran rontotta a széna jó szarját s újra kellett
szárítani. Az ilyen szénát nem oly annyira ked-
veli a szarvasmarha, de ez is áldássá lett, mert,
felüditette a száraz földet s megpuhította. Fel-
hangzik a biztató szó: Nő a sarju!

A tengeri kapálásban résztvettem, így a
napraforgó kapálásban is, először, másodszer,
Először a tengerit ritkítva megkapáljuk a gaztól,
másodszer feltöltögetjük. A tengeri közt van
még: gyalog- és karóspaszuly, tök, uborka. A
karóspaszulyt édes apámmal megkaróztuk, ugy,
hogy vaskaró által fúrt lyukakba a paszuly
mellé karókat teszünk s a karó körül a földet
lenyomjuk. Később jött a paszulyzedés. A zöld-
bab ismert eledel. Szárazon én szedtem a me-
zőn kosarakba, zsákokba. Télen megfejtve jó
főzelékfélének.

Az aranykalászszal ékes rónaságon meg-
kezdtek az aratást. A gabonát az arató learatja,
nyomában leány szedi a markot, a kötő az
összeszedett markokból kévéket köt. A kévéket
keresztekbe rakják. Ime, kész az aratás. Én az
aratáson nem vettem részt, csak ebédet vittem
az aratóknak. Az árpa zaboratás is elérkezik.
Ez úgy történik, hogy a kaszás néhány nappal
előbb lekaszálja. Azután a lekaszáltakat cso-
móba összegyűjtik s tovább úgy dolgozzák,
mint a búzát. Ezen az aratáson én is részt-
vettem, mint gereblyélő. A kereszttrakásban
szintugy segitettem. Gyűlnek a buza-gabona-
keresztek, melyekkel takarékoskodni kell, mert
abból készül a mi kenyereünk. A kereszteteket
elhordtuk oda, ahol már zugott a cséplőgép
zakatoló moraja s javában csépelte a gabona-
nemüket, odatettük asztagba a többi társai mellé.
A gép elcsépelte s különvált belőle a szalma,
polyva és a szem. A búzát zsákokba téve haza-
visszük a szekérral. A gazdagnak sok, a sze-
génynek kevés. A szalma- és polyvahordásnál
én is szerepeltem.

A szilva s a többi gyümölcsök megérték.
A szilvát rudakkal (?) levertük s a földről szed-
tük fel. Este van a magolás, amikor a szilvát
megfosztják magvaitól, ezt a gyermekek is vé-
gezték, mint én is. Lekvárfőzés volt, egy üstbe
teszik a szilvát, alatta ég a tűz s folytonosan
keverik. A lekvárfőzésnek előre örülnek a gyer-
mekek. Vigan forgatják a lekvárt, amely előbb
cibere lesz a gyermekek öröme. Én is forgat-
tam a lekvárt.

Az aszalás úgy történt, hogy az almát, kör-
tét, szilvát ketté vágtuk, így hosszú aszalókra
öntöttük. Az aszalóban megsül, végre megszá-
dik a gyümölcs az aszalóban égő tűz által, mely
télire eltéve kedvenc csemege. Azon gyümölcsö-
ket, miket télire elraktunk, részben én is szedtem
le kosarakban a fáról.

A kukoricaszedés is eljött. Én is részt vettem benne. A kukoricát szekérre rakják a mezőn. Itthon estéként folyt a kukoricahántás. A gyermekek is részt vesznek ebben, mely késő ideig tart. Ezt követi az evés, amikor a hántást félbehagyják.

A marhák ólját rendeztem, a trágyát kihordtam a targoncában a ganédombra. Az udvart sepertem seprővel és a szemetet gödrökbe hordtam. A tehén etetését, itatását javarészt én végeztem. A marhakkal a rétre jártam etetni. Fát fűrészelttem rövid darabokra s azokat a bal-tával vékony tűzfává hasítottam.

A mezőn szántottunk az ökrökkel. Egy-másra dőlnek a barázdák s a barázdákra hull a mag, melyet a borona betakar. Én az ökör előtt szerepeltem.

Volt egy jó barátom, a Cimboráé képes heti gyermekujás, melyet megrendeltünk s én azt nagyon megszerettem. Vasárnaponként olvastam belőle s akkor írtam sokat. Rejtvényt fejtettem, melyben már annyira haladtam, hogy már mind megfejtettem a rejtvényeket s új rejtvényt is szerkesztettem. A megfejtésnek az volt a jutalma, hogy Tökmag ő felsége egyszer kihuzta a nevemet s így könyvet nyertem, melyet érdeklődéssel olvastam. Örvendek, ha egy egy Cimboráé jön most is. Ime, ez az én beszámoló. Jól írtam-e le nagyapónak?

Szeretettel maradok nagyapó hü unokája s az általam nagyon szeretett Cimboráé olvasója:
(Szinérváralja.) Szilvássy Károly.

Kedves Elek nagyapó!

Augusztus 1-én elmentünk szüleimmal Kolozsvárra, a hol nagyon jól telt. Apuka a nevezetesebb dolgokat megmutatta. Megnéztük a Mátyás király szülőházát, a templomot és a főtéren a szobrot. Miután éppen akkor volt a mintavásár, azt is megnéztük, ahol sok szépet és érdekest láttunk. Két heti ott tartózkodás után Novoiba mentünk (az egy kis mezősegi falu), ahol rokonoknál voltunk. Onnan Vásárhelyre mentünk, ott megnéztük a kulturpalotát. Egy héti tartózkodtunk ott, szintén rokonoknál, azután hazajöttünk. Nemsokára megkezdődött az iskolai év és szorgalmasan tanulok, azon reményben, hogy ha jól vizsgázok, szüleim jövő szünetében megint elvisznek egy kis körutra.

(Csikszereda.)

Mandel Erzsébet II. polg.

Kedves Elek nagyapó!

Junius 27-én, miután az iskolai év befejeződött, tanárnőnkkel elmentünk egy nagy kirándulásra. Voltunk Konstancában, ahol sok mindent láttunk és tapasztaltunk. Az út nagyon szép volt Sinaiáig, szép hegyeket és kősziklát láttam. Konstancába nagyon tetszett minden. A tenger különösen, melyben fürödtünk is. Azután voltunk hajózni egy kis tengeri fürdőn. Megnéztünk minden nevezetesebb dolgot. Azután mentünk Bukarestbe, ahol nagyon jól telt az idő. Ott is egy

pár napot voltunk. Megnéztük a királyi palotát és a hadi muzeumban is voltunk, mert a másik nem volt nyitva. Megnéztük a Károly parkot is. Azután ott is megnéztük a nevezetesebb dolgokat.

Onnan Brassóba mentünk, ott is nagyon tetszett minden. Voltunk a fekete templomban. Egy napi ottlétünk után hazamentünk.

Egy heti otthonartózkodás után szüleimmel is voltunk egy nagy köruton, voltunk Vásárhelyt, Kolozsvárt és Novoiba. Ott is nagyon jól telt az idő, azután hazajöttünk Itthon is jól telt az idő.

(Csikszereda.)

Mandel Anna II. polg. isk.

Kedves Elek nagyapó!

Láttam a Cimborában, hogy a többi unokák leírják a beszámolójukat, én is neki bátorodtam Károly testvérem bátorítására, hogy leírjam, mit dolgoztam a nyáron és hogy rövid kirándulásomról számoljak be tőlem telhetően.

Első kirándulásom a szinérváraljai »Komzsa« nevű bércre vezetett. Az u. n. közpatak mentén vezetett utunk élénk társaságban. Egy fiúnak volt harmonikája s így harmonika szó mellett haladtunk a kissé meredek hegyi úton élénk jó kedvvel, örömmel. Mellettünk kis patak csordogált-csörgedezett a sziklák közt, fényesre csiszolva medrét, suttogva halad, rohan medrében, víz csobogással köszöntve a hegyi ut vándora. Délután volt, a Nap fényzőnnel szórta reánk aranyos fény sugarát, vidáman ragyog a felhők kék égen. Szép erdei úton haladtunk a lombos fák enyhítő árnyékában. A madarak éneke zengett viszhangozva a fák lombjai közt. A harmonika hangja vidámmá tett bennünket, felvidulva haladtunk, míg elértünk célunkhoz. Köröskörül magas hegyek, bércek, völgyek patakok, zöld pázsitok, lombok s minden zöld. Láttuk a hegyi kerülő fehér házát, aki az erdőre ügyel. A szénégetést is megtekintettük: Nagy kupok voltak fával telve, rajta föld, felül vékonyan füstölt, égve senyvedt a tűz szén né változtatva a fát. A meredek hegyoldalon kimosolygott a zöld fű közül a piros eper. Fent a hegytetőn terült el a nagyterjedelmű fenyves erdő; a hegyoldal pusztá ritkás bokrokkal. A hegyalján körül tölgy- és bükk-erdők sorakoztak, bent a völgyben forrás volt, jól ittunk belőle. Hozzáfogunk az eperszedéshez, kosarakba szedtük. Én a magam kosarába szedtem, mert családunk köréből én nientem el csak. A harmonika mindig szól s így vidáman telt az idő. Szomszédunkban román leányok szedték a epret danolva. Ők nem tudtak velünk beszélni, de ők is szívesen hallgatták a harmonikát. Fel-tűnt nekem egy kis fiú, aki többször teleszedte kis szilkéjét és a harmonikázó bácsinak eladta (aki persze nem szedhetett) 5 lejért; így még pénzt is szerezhetett s eper is maradt. Jó estig voltunk ott, amikor haza felé indultunk. A ro-

nán leányok váltig mondták, hogy: »nu, nu«. Gyorsan mentünk lefelé a hegyi úton teleszedett kosarainkkal, tele üdövel szíva az esteli illatos, friss levegőt. A hegyről szép kilátás van a környékre. Otthon nagy örömmel fogadták az epret és sokáig meséltem szüleimnek a szép kirándulásról

A nyáron javarészt a tehenünkre ügyeltem a kertben s míg csöndesen legelt a Virág, kézimunkáztam, vagy olvastam mesét, a mesék szárnyán elrepültem a tündér palotákba. Sokat olvastam a Cimborából. Almát is szedtem, melyet télire tettünk el. Sokszor vittem ebédet a mezőre édesapámnak és testvéremnek. A paszuly-szedéskor én is ott voltam a mezőn s szedtük a paszulyt. A tehennek szedtem füvet, amely bőven megfizette fíradtságomat. Segítettem varrni anyukának. A virágos kertre ügyeltem, locsoltam s plántáltam a virágokat. A veteményes kertben a gyomtól megmenntem a zöldség-félét.

Ime, ez az én beszámoló.

(Szinérváralja)

Kezeit csókolja:
Szilvász Mária.

Kedves Nagyapó!

Itt küldöm én is a szünidei beszámoló le-
le. Nagyon nevezetesen nem telt ugyan, de
zér mégis máskép, mint más évben. A szün-
időben sokat kellett tanulnom, mert a felvételi
vizsgára készültem, de mindamellet az osztály-
vizsgák után anyukám magával vitt Gyulafehér-
vára, ahol bátyám a gimnáziumba járt a sze-
mináriumban bennlakó volt.

Gondolhatja, kedves Nagyapó, az én nagy
örömemet, mert eddig még csak Déváig utaz-
tam, Déva mellett lakik ugyanis a nagymamám.
Reggel érkezünk Fehérvárra, ahol mindjárt a
bátyámmal találkoztunk, aki megmutatta a vá-
ros nevezetességeit. Felmentünk a várba. Na-
gyon szép két nagy kapun kell kereszt ül. menni
és nagy sánccal van körülvéve. A várban van
a katonai laktanya, ételmezési raktár stb. Bel-
jebb van a koronázási templom. Gyönyörű
szép épület, a belseje drága festéssel. Ott van
a kath. székesegyház is, hol Báthory István feje
van eltemetve. Mellette gróf Mailáth Gusztáv
kegyelmes püspök urunk palotája. Voltam a
csillagdában és láttam a Bathiány könyvtárt.

Gyulafehérvárról nagymamához, Boicára
mentünk, ahol nagyon sokat játszottam és ta-
nultam felváltva.

Után újból hazajöttünk és a felvételi
vizsgákba mentem.

Kezeit csókolja:
(Lupeny.)

Gaál Bözsi.

Kedves Elek Nagyapó!

Beszámolok kedves Nagyapónak a vaká-
cióról. Egész nyáron a Szatmárhegyen, ami
kedves nyaralónkban nyaraltunk. Volt szőlő és

egyéb gyümölcs bőven és sok más, — mi kell
a gyermeknek? Vendégünk is volt Pestről, a
kedves Nagymamánk. Bár nagyobb utazást nem
tettünk, de két kisebb kiránduláson voltunk.
Először Blenkmezőre mentünk, apukám roko-
naihoz. A nagybányai vonalon utaztunk, ahol
különösen a cikói szoros ragadott meg termé-
szeti szépségeivel. Blenkmező is hegyoldalban
fekvő szép község Dés mellett.

Innen hazaérkezve, néhány nap mulva Tö-
visedre mentünk, szintén rokonok látogatására.
Ez ide nem messze a Nagykároly—zilahi vo-
nalon fekszik. Menet Nagykárolyban megnéztük
a Károlyiak történelmi nevezetességü várát.
Örültünk, hogy láthattuk, de fáj a szívünknek
az ott látott pusztulás.

Töviseden néhány kellemes napot töltöt-
tünk, fiuk és leányok társaságában. Hazaérve
várt a komoly munka, az iskola, a tanulás.

Rezeit csókolja szerető unokája:

(Szatmár.)

Bartha Ilus.

Kedves Nagyapó!

Beszámolok röviden a nyári vakációról. A
vizsgán kitűnően mentem át. Sőt kaptam jutalom-
könyvet. A vizsga után kezdődött meg az igazi
vakáció. Majdnem minden napon kirándultunk
a Somos tetőre és a Maroson csónakáztunk.
Eljártunk a tánciskolába. Nagyon szeretném,
ha a jövő évben vagy még hamarabb megis-
merhetném édes Nagyapóit.

Sokszor csókolja kezeit szerető unokája:

(Marosvásárhely.)

Debitzky Mihály.

Kedves Nagyapó!

A nyári vakáció nagyon jól telt el, mert
mindennap kettőtől ötig fürödni jártunk a test-
véreimmal együtt. Az idén tanultunk meg uszni
a Marosuan. De az esős napokra is megvolt a
szórakozásunk; olvastuk a Cimborát, no meg
néha kézimunkáltunk, de igaz, hogy nem nagyon
sokat. Az anyuka el volt utazva Magyarországra
a kis öcsémmel, három hétre s akkor mi vol-
tunk a háziasszonyok. Csak azt sajnálom, hogy
az idő olyan hamar eltelt. Az apuka meg a ta-
nitói román kurzusra járt Vásárhelyre, csak min-
den pénteken jött haza szombatra. Mivelhogy a
vizsgánk nagyon jól sikerült, a tanítónéni batyu-
bált rendezett, aminek nagyon örültünk mind-
nyáján. Mindegyikünk hozott magával ozsonnát
és ott voltunk nyolctól egész egy óráig. Még
egy nagy örömben volt részem: képzelje, ked-
ves nagyapó, városunkban szintársulati jött,
melynek néhány tagja szomszédunkban lakott.
Egy előadásnál gyermekszereplőre volt szüksé-
gük és végtelen örömmre, rám esett a válasz-
tásuk. Mivel anyuka már itthon volt és meg-
engedte, készséggel vállaltam a szerepet és —
amint mondják — meg is álltam a helyemet.

A Cimborá hű olvasója.

(Szászrégen.)

Beregi Sári.

Beszámoló a nyári beszámolóról.

A második nyári beszámolóra hirdetett pályázatról örömmel állapítom meg, hogy jóval eredményesebb, mint volt az első. Nem számítva azokat, akik, nagy sajnálatomra, későn küldték be pályaművüket, összesen negyvennyolcan vettek részt a pályázatban és ezek közül jóval többen érdemlik meg a jutalomkönyvet, mint amennyit kítűztem. A pályaműveket három osztályba soroztam: *kitűnő*, *jeles* és *jó* osztályba s a jutalomkönyvek odaítélésénél nemcsak azt vettem számba, hogy ki mit látott és tapasztalt tanulságosat, de azt is, hogy miként írta meg a művét.

Kitűnő osztályzatot (vagyis könyvet) érdemelték a következők: Eröss Alfréd Temesvár, Beretzky András Egestő, Csonka Irénke Torda, Béldi László Sepsiszentgyörgy, Klein Károly Temesvár, Molnár Bandi Szászrégen, Leitner Veronka Déva, Rafael Klárka Bölön, Kiss Irma és Ida Szék, Tamás Kató Ujszentanna, Simó Béla Marosvásárhely, Szilvássy Károly Szinérváralja, Dóczy Zoltán Nagyenyed, Halmi István Erszakácsi, Barna Béla Temesvár, Törster Katóka Türkös, Körtélesy Ernő Arad, Schick Barnó Kula, Neubauer Károly Temesvár, Ifj. Varga Árpád Marosújvár, Balog Bözsike Déva, Labad Anti és Józsi Gyulafehérvár.

Jeles osztályzatot érdemelték: Gy. Rosenberg László Kolozsvár, Gerő Bertalan Szatmár, Katz Erzsik Máramarossziget, Tátray Barna Nagyvárad, Borbély Irénke Orsova, Kiss Irénke Szék, Kun János Temesvár, Polacsek Imre Parajd, Horvát László Ditró, Weisz Lenke Szászrégen, Tauszig Imre Sárbogárd, Szilvássy Mária Szinérváralja, Herskovits Augusztina Petrozsény, Gaál Bözsi Lupény, Bartha Ilus Szatmár, Kovács Piroska Nagyenyed, Beregi Sári Szászrégen, Ernyei Kató Feketeerdő, Schiller Józsi Kovászna, Resch Viktor Ditró.

Jó osztályzatot érdemelték: Singer Móric Dés, Polifka Margit Szováta, Dan Lenke Ditró, Debitzky Mihály Marosvásárhely, Mandel Erzsik Csikszereda, Mandel Anna Csikszereda.

A következő évben újra kihirdetem majd e pályázatot, mely mindenképpen hasznosnak és tanulságosnak bizonyult s hiszem, hogy azok az unokáim, akik ezuttal nem jutottak be a *kitűnő* osztályzatba, bejutnak a következő alkalommal. És részt fognak venni sokan azok közül, akik most nem vettek részt vagy lekés-tek a pályázatról. Ime, tapasztalhattatok ebből pályázatból is, hogy mennyit tanulhattok egymástól is s tanácsolom a szülőknél is, hogy buzdítsák gyermekeiket, vegyenek részt e pályázatban.

Elek nagyapó.

Bizonyítvány	
Szorgalmas Pál	
.....	10
.....	10
.....	10
.....	10
.....	10
.....	10
.....	10

Bizonyítvány	
Lusta Péter	
.....	4
.....	3
Torna	10
.....	4
.....	2

Szorgalmas Pál és Lusta Péter bizonyítványa.

A hajás baba.

— Irta: SEBESI SAMU. —

Nemrég történt. Én Rugonfalván hallottam, ahol Karó Zsiga lakik.

Karó Zsiga szelíd, vallásos és munkás ember. Szereti családját, a jó Istent és a munkát. Feleségét Mártának hívják. Gyermekeit pedig... Ezt már nehezebb névszerint tudni. Annyit tudok, hogy három van. A tavalyi karácsony előtt bizonyosan három volt. A legnagyobb se nagyobb, mint egy kurta kapanyél. A legkisebb pedig akkor tipegett és akkor kezdett beszélni, de mert csak egy csöpp volt, az apja Tökmagnak kényeztette. Egyébként jó husban van. Tömött és gömbölyű, mint egy hangyatojás.

Ezeken kívül, hogy mije van Zsigának? azt nem tudná megmondani se a jegyző se a pap. Mije is volna? Két erős karja a munkára és jó egészsége. Vagyont jelent ez a szegény embernél. Mégis, amikor a kisebbik, a Hangyatojás született, Pénzes Márton, a gazdag szomszéd így szólt Zsigához:

— Sok lősz, he!

Karó Zsiga vallásos meggyőződéssel felelt:

— Az Isten adta. És akinek a jó Isten gyereket ad, ad melléje egy darab kenyeret is.

Erre Márton gazda egy szót se szólt. Vagy azért, mert hideg volt, amikor fázik az ember beszélgetés miatt áldogálni, vagy azért, mert nem akarta kétségbe vonni az isteni gondviselést. Mindegy! Az igaz, hogy sűrűn esett a hó és már bokáig ért. A torony körül kovályogtak a csókák. Mondták is az emberek:

— Nagy hidegöt jelent! Erős telünk lősz!

A hideg tél pedig ellensége a szegény embernek. Megszaporítja a terhet és megapasztja a keresetet. Télen többet eszünk és kevesebbet dolgozunk. Több fa kell a tüzre és több dőhány a pipába. Ezért veszedelme a tél szegény embernek. Veszedelme hát Karó Zsigának is, aki, szerencsére, szembe tudott nézni a bajjal. Az erős, munkás, szorgalmas kezek elől szalad a nyomoruság. Télen az uraságnál Zsiga aprította a fát. Ő reparálta a kerítést és segédkezett a disznóölésnél. Ha nem csordult, csöppent. Most is munkára indul. Előkereste a fejszét, a fűrész. Ránéz az asszonyra, aki a tűz mellett ül és pergeti az orsót. Azután a gyerekeket nézi.

Karó Zsiga egy kicsit gondolkozik, hogy felejtett-e el valamit. Azután a kilincsekre teszi a kezét:

— Ügyelj a gyerekekre — mondja az asszonynak.

Kilépne már az ajtón, de ebben a pillanatban a lába elé gurult a Hangyatojás. Át-

nyalábolta a térdét s úgy néz az apjára, mintha mondanivalója volna.

— No — mondja Karó — mi ujság?

A Hangyatojás furfangosan mosolyog. Mond valamit, de az idegennek arabusul van. Zsiga azonban érti a nyelvét, aminél fogva tudomásul veszi Hangyatojás kijelentését, ami körülbelül azt adja tudtára az apának, hogy ő jó gyermek.

Karó Zsiga örömét nyomban ki is fejezné egy csókkal, ha nem volna a vállán a fűrész és karján a fejsze. Így csak megelégedését nyilvánítja és indulni akar. De a más két gyerek is fogva tartja. Kapanyél mindhármuk nevében ismételtel biztositja az apjukat, hogy ők jó gyermekek.

— No, ennek fele sem tréfa, — mondja Zsiga és az asszonyra néz, mintha attól várna felvilágosítást.

Márta asszony annyiba hagyja a fonást. Ebből megérti Zsiga, hogy a felesége többet tud, mint ő. Odalép az asszony mellé és várja a szót.

— A nagyobbik az urasági udvarban járt — mondja halkan az asszony. Ott hallotta az inastól, hogy karácsony estéjén a Jézuska ajándékot viszen a jó gyermekeknek. Látott is ott lovat, birkát, kutyát, macskát és hajásbabát. A hajásbaba tetszett a legjobban. Elbeszélte a két kisebbnek, hogy a hajásbaba, ha lefektetik, behunyja a szemét és alszik. Ha pedig nyomják az oldalát, sivit. De ilyen szép babát csak a jó gyermekeknek visz a Jézuska. Nekik pedig azért nem hoz, mert rosszak, civódnok, a porban henteregnék és maszatosak. Én mondtam, hogy ez igaz. És azóta egyik gyerek jobb, mint a másik. Nem civakodnak és nem sirnak, amikor mosdatom. Azért mondják, hogy ők jók, hátha ide is eljönne a Jézuska. Azt hiszik, hogy kelmedtől is tudakozódik. Hát aztán jót mondjon róluk.

A fűrész és fejsze nem volt nehéz Karó Zsigának, de mégis letette, hogy könnyebben bírja a legujabb terhet, ami most rászakadt. Révedező pillantása a gyermekekre tévedt. Olyan ártatlan arccal ültek egy csoportban, mintha a Jézuska nézné az ablakon keresztül. Eközben megint megszólalt az asszony lassan, hogy ne hallják a gyermekek:

— Hátha fából faragna nekik valami fankót.

— Azt csak némöt tud. Attól vöszí a magyar.

— Akkor vegyen a bótostul. Valami ócsó dolgot. Ad az napszámért is.

— Lehet — mondja Karó. — Majd arra fordulok!

Vette a szerszámait és indult az urasá-

hoz fát aprítani. Nagyon törhette a fejét a Jézuska helyett, mert amikor az utcán Horgos János kecskepásztor jóreggelt köszönt, csak ennyit mondott:

— Szegénykéek!

A boltos előtt haladt el. A bolt ablaka ugyancsak meg volt rakva minden széppel, minden jóval, amit Jézuska szokott vinni a jó gyermekeknek. Arány huszárcsákó papirosból, délceg paripa fából és vitéz katoná pléhből. Közül kékszemű hajasbaba. Olyan, amilyenről Kapanyél beszélt a testvéreinek. Egyideig nézegeti, aztán belép a boltba.

— Dohány kell-e, vagy pálinká? — kérdi a boltos.

Káro Zsigának különös mosoly sugárzik ki a bajusza alól, amikor mondja:

— Egyebet vönnék, megtudnánk egyezni. Játékot . . . Afféle gyerekeknek való izét . . .

— Csak nem bolondult meg? Drága most a játék. Nem való szegény embernek.

— Már az igaz . . . de én mégis venni szeretnék, mennyi vóna az a baba, amelyiknek haja van?

— Ohó! A nagyon drága. Pedig hibás a felszeme. Mégis drága. De, hogy kelmedet jól ismerem, hát nem bánom . . . odaadom öt leuért.

— Öt leu? Sokaeska!

— Akkor vegyen katonát. Ezt a pléhtífzért lovastól együtt két leuért adom. Van itt egy fájin paripa. Letörött az orra, de vissza lehet ragasztani. Mit szól ehhez a huszárhoz? Egy leu.

— Nem kell, — mondja Zsiga. — Csak féllába van.

— Hát aztán? Háboruba volt. Lemberg-nél lötték el az egyik lábát. Ez egy becsületes rokkant. Különbén van itt ökör is. Vegyen ökröt, legalább ökrösgazda lesz kendből is. Darabja csak 50 bani.

— A buba kéne, — mondja Zsiga.

— Miért éppen a baba? Van otthon elég. Hármat hozott eddig a gólya, de úgy hallom, utban van a negyedik is.

— Az isten uccse, — dörmögi Zsiga magában — arról meg is feledkeztem. No, no, — mondja hangosabban. — Csak lősz valahogy! Hát csakugyan öt lei a buba?

— Alább nem lehet. Nézze csak kelmed, milyen szöke haja van. Ha megnyomja az oldalát, visit.

— Az a! Hát éppen az a jó! Este be-nézök. Hátha vásárt csinálhatnánk!

Aztán kifele indul a boltból. Alig buzza be maga után az ajtót, szembe jó vele Pozdorján Sári, a bábaasszony. Spirituszért megy a boltba, amellyel meg fogja kenni Gomba Dániel bíró derekát, amibe hajnal óta bele állott a görcs. Onnan pedig más ki nem kergeti, csak Pozdorja Sári. Ugy érti magát, mint doktor. De még jobban ért az ujszülöttek polásához. Vasfű levelét csöppenti a cselédek fürdető vizébe, akkor aztán nem kell

félteni a gyermeket se a torokgyiktól, se a kolerától, sem attul, hogy megigézik. Erős lesz, mint a vas.

Mihelyt meglátja Karó Zsigát, mindjárt kérdezi is:

— Hogy van az asszony, Zsiga?

Zsiga kissé alább görbül, mintha Sári néni kérdése nehéz követ guritana a hátára. Csak később mondja:

— Otthon lősz-e, Sára néne?

— Otthon, fiam, otthon. Jere csak utánam, ha eljő az órája.

Zsiga erre meggyorsítja a lépteit, hogy hamarabb kezdhesen munkába. Az uraságnál nagy rakás fa áll a szin előtt. Azt kell felvágni. Nem baj annak, aki nem fél a munkától. Szinte csikorog a hideg, de Karó Zsiga olyankor megemeli a sapkáját a meleg miatt, úgy fűti a munka. Még szaporábban jár a keze, hu arra gondol, hogy a hajas babát is meg kell venni. Este felé alig maradt egy-két szál aprítatlanul. Eközben egy kosár lim-lomot hoz az urasági lakból valami inasféle. Beüríti a faszin mellett álló kis kamarába és mondja:

— Elromlott játékok. Jó lesz a cselédek gyerökeinek.

Aztán bezárja a kamara ajtaját és távozik.

Karó Zsiga már az utolsó hasábot fűrészezi. De mintha nehéz volna a keze. A fűrész is akadoz. A szeme nincs a munkájánál. A bezárt kamara ajtaját nézi, de aztán hirtelen az égre néz. Talán rosszat gondol és fél az Istentől . . . A fűrgén haladó munka csak lassan megy. Az eddig elégedett arcán komoly árny borong. Szeme az ajtó alatti nyílásra tapad. A lomtárba került játékszerek közül egy megrongált bajas baba látszik a nyíláson keresztül, nem kell zárt törni, onnan akárki ki-veheti. Csak éppen le kell hajolni érte.

Karó Zsiga körülnéz. Keze görcsösen mozog a fűrészszel, de lelke már nincs a munkájánál . . . Nem jár ott senki . . . Most megtehetné . . . Ebben a pillanatban a kamara ajtóhoz sompolyog. Innét körülnéz. Hirtelen legugol, reszkető kezével benyul a keskeny nyíláson s a következő pillanatban zsebébe rejti a kopott, rongált hajas babát s aztán gyorsan visszalép a munkájához. De most még nehezebb a keze, még jobban akadoz a fűrész. Ed-dig egy öl fával is könnyen végzett, most egy szállal is küzködik. Mintha minden megváltozott volna körülötte. Eddig meleg, most hideg verejték gyöngyözik a homlokán. Fázik, didereg és fél valamitől. A holnapi karácsonyra sem tud örömmel gondolni. Hogyan menjen a templomba és hogyan álljon az Urasztalához? Pedig a jó Isten meg sem haragszik azért. Egy rossz játékszer, a mit a lim-lom közé dobtak . . . ő szegény. Ilyet se vehet. Sokfelé kell a pénz. Mindezt tudja az Isten . . . de nem tudják, vagy tudni sem akarják az em-

berek. És ha kiderül? . . . Pedig kiderülhet, mert csak ő volt itt . . . És akkor . . . akkor vége a becsületnek . . .

Már állott a munkával, mégis verejtékezett a homloka és hideg borzongás szaladt végig a hátán. Megtegye? Ne tegye? Csak árt. Szoritotta a fűrészt. Kezét a hideg kékre mara. Előregöbörülve nézte a havat, melynek fehérségén sötét foltok táncoltak. Egyszerre meg egyenesedett, gyors mozdulattal a kamara nyíláshoz ugrott és sietve gyömöszölte vissza az ócska babát.

A következő percben már vigan riszált a fűrészt. Könnyű kis dolog volt a zsebében, de most, hogy nincs ott, egy mázsa teher szakadt le róla.

Amikor felveszi a munka árát, vigan kocog hazafelé. Nem megy a boltoshoz. Mégse adhatja játékért a pénzt. Igaza van az asszonynak. Fából is lehet faragni gyermekjátékot. Akármilyen jó, csak legyen.

Sötét este érkezett haza. A gyerekek már lefeküdtek. Reggel korán akarnak talpon lenni. Akkor jö a Jézuska. Karó Zsiga a tűz elibe ül és azon töri a fejét, hogy mit mondjon reg-

gel, ha Hangyatojás megint a jóságára hivatkozik.

Az asszony csendesen megszólal:

— Hallja-e?! Közeledik az órák.

Karó Zsiga a nyaka köré veti a condrát.

— Egybe itt löszünk!

Jó félóra se került, Sári nénivel tért vissza. Amikor pedig az éjjeli harang megkondult és »hirdette a nagy örömet, mely az egész népnek öröme lesz«, Karó Zsiga szegény hajlékában is új élet fakadt. Hajnal felé járt az idő, amikor lehunyta a szemét. Még akkor is arra gondolt, mit feleljen reggel, ha azt kérdezik:

— Miért nem jött el a Jézuska?

Végre csak elnyomta az álom. Már kivirradt, amikor hangos nevetés és nagy örömlárma riasztotta fel.

A három gyermek ujjongva állta körül a kis bölcsőt, melyben az ujszülött, egy egészséges, vörösképi hajásbaba főküdt.

Karó Zsigának már nem kellett törnie a fejét. Három gyermeke hozzászaladt és hangosan nevetve ujságotlák:

— Hajásbabát hozott a Jézuska!

BCU Cluj / Az utolsó baba. Library Cluj

— Irta: VIRSIK MÁRIA. —

Eszembe jut néha-néha
Kis babaszobám,
Eszembe jut legutolsó,
Nagy, göndör babám.

A világnak ez volt talán
Legszebb babája,
Ó, de hányszor, milyen gyakran
Gondolok rája.

Olyan volt az egész baba,
Mint egy szép álom,
Ő volt az én játszótársam,
Ó, de sajnálom!

Fénylő selyem volt a haja,
Csillag a szeme,
Rózsaszín volt arcocskája,
Ilike neve.

Mikor égszínké szemebe
Betekintettem,
Hogyan nem élő s nincsen szive
El nem hihettem.

Ha néha-néha éjszaka
Az álom kevélt,
Csak kinyujtom am kezemet
S már ágyamölt ült.

Simogattam, becézgettem
Drágaságomat,
S tán ő szötte szememre a
Legszebb álmokat.

Féltő gonddal őrizgettem,
Becézgettem őt,
S lám, egy borús délelőttön
Mégis eltörött.

Megsirattam. Tenger könnyet
Ontottam érte,
Nagyon fáj, hogy Ilikémet
Ilyen sors érte.

E nagy babám halálával
Ugy megváltoztam!
Többi kedves játékaim
Mind félredobtam.

Nem voltam többé kis gyerek,
Babával játszó,
Fülemben csendült valami
Édes zeneszó.

Rózsás tündéerkertbe léptem,
Melyben fény honolt
S az, ki ide bevezetett,
Az »Ifjuság« volt.

Az Ifjuság gyakran játszik
Büvös dalokat
S én kertjében szövöm a szép,
Rózsás álmokat . . .

A tűz mesél.

(Bagoly bácsi táskájából.)

— Irta: CSÜRÖS EMIL A. —

Bagoly bácsi aludni készült. Éppen bezárta nagytudományú könyvtárát, amikor egy szomoru, kopott madárka sántikált be az ajtaján. Bagoly bácsi feltolta homlokára a szemüvegét, hogy szabad szemmel jobban lássa a kis jövevényt, aki panaszosan szólalt meg.

— Jaj, jaj, rám sem ismer már nagyságos tudós ur! Ugy néz engem, mintha sohasem látott volna, pedig éppen a régi ismeretségünkre hivatkozva akartam a jó szívéhez fordulni.

— Ejnye, te kis kócos bóbítás, bizony én sohasem láttalak eddig!

— Dehogynem! — felelte a kis didergő — még inasa is voltam nagyméltóságodnak, csak hogy akkor még nem volt ilyen bóbíta a fejemen, hanem olyan szép sima volt, mint a többi madaré.

— Ahá! — mondja bagoly bácsi — te vagy az a kis pákosztos pipiske, aki azt kérte a jó Istentől, hogy neked is ilyen szép nagy füled legyen, mint nekem. Aztán a jó Istenke ide küldött hozzám, hogy tanulj meg a tudományomat is, ha azt akarod, hogy ilyen szép nagy füled legyen, mint az enyém.

— Igen így volt, — szölv pironkodva a pipiske.

— Aztán, amikor azt olvastam fel neked, hogy mi a legjobb télen a hideg ellen, még csak figyeltél haszontalan, de amikor a feleletet olvastam, hogy: „Télen legjobb a hideg ellen a csiki szűr!” — olyan bolond módra kezdted nevetni, hogy kiestem a sodromból... és... Itt elhallgatott bagoly bácsi, merthát mégis restelte egy kicsit, hogy olyan goromba volt. De a pipiske folytatta: — ... és úgy fejbe méltóztatott kölntani azzal a könyvnek hivott fakéreggel, hogy azóta sem lohadt le a fejéről ez a bóbíta.

— De legalább megtanultad, hogy mi a legjobb télen a hideg ellen, mert amint hallom, árkon-bokron egyebet sem kiáltasz egész télen, mint azt, hogy: „Csiki szűr! Csiki szűr!”

— Való igaz, — felelte szerényen a pipiske.

— Hát most bökkensd ki, mi járatan vagy, mert már magamra akarom húzni a paplant, álmos vagyok!

— Engem bizony az erdélyi gyerekek fővérkéje küldött, mert azt mondja, elfogytak azok a lapok, amiket egy bolondos szelőd tündérke kikapott bagoly bácsi táskájából és szétszórta a kerek erdő szélén. Már pedig a gyerekek zugolódnak, mert kell nekik a bagoly bácsi meséje meg a tudománya is, ha tehát meg nem sértem, azért jöttem, hogy...

Bagoly bácsi ásitott egyet és megrántotta a...

Itt van a könyvtáram kulcsa, azt viheted el, amit akarsz! És most hagyi engem aludni! — A pipiske örömmel botorkált a könyvtárba, bagoly bácsi már fújta a forró kását. Pipiske hamarosan neki fogott a munkának. Azóta is

szállítja nekem a lapokat bagoly bácsi könyvtárból. A hogy kapom, úgy adom. Olvassátok gyerekek!

— Jaj, a szikra, pislog a láng, izzik a száratno. — hallod-e Böske? Az erdő mesél. Cinkét fog a orrod, ha kidugod az ajtón, de itt bent me' van. Tudod-e, től? Azt mondod, a kályhán? — Hát a kályha? — A tűztől? — És a tűz? — No, pisze Panka, te mond meg ha tudod! — Azt mondod, a fától? — És a fa? — No, ugy e, megakadt a tudomány! Hát hallgasd a tűz meséjét. Mit mond a láng? Ezt mondja:

— Fény voltam, — tavaszi napsugár. Sok millió mérföldön keresztül repültem egy csillagra, amelyet Földnek hívtak. A csillagon fák voltak és vizek. Egy hatalmas fakirály — a lehető a többinek — magához ölelt és addig tartott lombos karjai között, amíg azt éreztem, hogy körülöttem sötét hideg és nedves a világ. Magában szivott a fa. Sokan voltunk ott már sugár testvérek. És akkor elkezdtünk dolgozni, hogy szabaduljunk onnan. Megindultunk a gyökerekben. A gyökerek nyultak, terjedtek, erősödtek, de mi nem tudtunk szabadulni onnan. Aztán a törzsön keresztül menekülést. A törzs is erősödött, vastagodott, de menekülni nem hagyott. Végül az ágakon próbáltunk újra a levegőre jutni. De hiába volt. A száraz levelek lehullottak, ujak, frissek lettek helyükben. Ezek szinesedtek, sokasodtak, de szabadulni nem engedtek. Így vándoroltunk mi a hatalmas fölgyben mindaddig, amíg nem értezték többé újabb sugártestvérek és mi is elfáradtunk, elgyöngültünk. Akkor azt mondták: Tél van.

Csillgó fejszék csapódtak a fölgyfára és ide hozták minket is, fényes, meleg sugarakat a szét-darabolt fatörzssel együtt. A kályha magába öleli a fát, akárcsak a fa bennünket, napsugarakat. A fa lángra gyul és lángja nem egyéb, mint rabságba fogott napsugarak.

Benne vagyunk a fában fénnel és meleggel és most odakerülünk az arcokra és felmelegítjük a szíveteket is. Mert azért szálltunk sok millió mérföldön keresztül, hogy eljussunk ide hozzátok és azért rejtett magába a fa minket, hogy elhozzuk most a tavasz és a nyár melegét nektek, amikor hint hó van és jégcsapok csillognak a tetőkről.

Ezt meséli a láng. De azt is mondja:

Rejtsétek a tavaszi és nyári napsugarakat a szíveteket — jól a szívetekbe, gyerekek, ha akkora is jusson a melegéből, amikor havas hideg uton kell botorkálni. Mert az életben is félre jár a tavasz, tavaszra a nyár és ilyenkor kell erős bátorságot gyűjteni a napfény telen őszre és a félre. Nem fogtok fázni és megcsuszni a jeges uton, ha szívetekben az örök napsugár hinti szét áldásos melegét.